

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ
ФАКУЛЬТЕТУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН
ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО,
ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО
ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

*Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
конференції*

(м. Дніпро, 23 листопада 2018 р.)

Частина 1. Погляди теоретиків та практиків

Дніпро
Видавець Біла К. О.
2018

УДК 347.23 (477)

Т 33

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 3 від 08 листопада 2018 року)*

Упорядник:

Юніна М. П., кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

*Матеріали публікуються в авторській редакції.
Оргкомітет науково-практичної конференції
не завжди поділяє погляди, думки, ідеї авторів
та не несе відповідальності за зміст
матеріалів, наданих авторами для публікації.*

Т 33 **Теоретичні та практичні проблеми застосування норм цивільного, трудового та господарського правав сучасних умовах : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 23 лист. 2018 р.) : у 2 ч. – Дніпро : Видавець Біла К. О, 2018.**

ISBN 978-617-645-309-3

Ч. 1. Погляди теоретиків та практиків / упоряд. : канд. юрид. наук М. П. Юніна. – 2018. – 181 с.

ISBN 978-617-645-310-9

У збірнику матеріалів вміщено тези доповідей учасників однойменної науково-практичної конференції. У публікаціях висвітлено актуальні питання цивільного, трудового та господарського права.

Призначено для науковців, аспірантів, здобувачів вищої освіти, юристів-практиків.

УДК 347.23 (477)

ISBN 978-617-645-309-3

ISBN 978-617-645-310-9 (Т. 1)

© Колектив авторів, 2018

ЗМІСТ

Стецюк П.Б.

Закон України «про зовнішню трудову міграцію»: проблема конституційності 9

Шишкін В.І.

Земля – власність всього українського народу 11

Алексєєнко І.Г.

Питання нормативного забезпечення економічної безпеки підприємництва в Україні 14

Божко В.М.

Дослідження результатів імплементації Директиви Ради 91/533/єс окремими державами-членами ЄС..... 16

Булат Є.А.

Окремі аспекти правової охорони інтелектуальної власності в Україні в контексті євроінтеграційних процесів 18

Кірін Р.С.

Проблеми цивільно–правового регулювання надроземельних відносин 20

Козьяков І.М.

Наукова рефлексія модернізованих принципів цивільного та господарського судочинства 22

Легеза Ю.О.

Природні ресурси як комплексний об’єкт суспільних відносин 24

Манжула А.А.

Правове регулювання антимонопольної діяльності..... 26

Патерило І.В.

Питання правового регулювання валютних відносин за новим законодавством України .. 27

Рябовол Л.Т.

«Господарське право України» як навчальна дисципліна..... 29

Чабаненко М.М.

Право на земельну частку (пай) осіб, громадянство України яких припинено 31

Собакарь А.О.

Конституційні гарантії прав працівників на безпечні умови праці..... 34

Юнін О.С.

Правовий статус помічника дієздатної фізичної особи за Цивільним кодексом України ... 36

Андрієнко І.С.

Врегулювання спору за участю судді: правові питання 38

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО,
ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Аніщенко М.А.

Врегулювання конфлікту інтересів у закладах охорони здоров'я: загроза порушення трудових прав громадян України..... 40

Воронова О.В.

Дистанційний договір роздрібної купівлі-продажу як різновид договору роздрібної купівлі-продажу товарів..... 41

Греков В.А.

(Не)компенсація за порушення авторського права або суміжних прав 43

Грекова М.М.

Співвідношення національного та міжнародно-правового регулювання нагляду(контролю) за дотриманням трудового законодавства у судовій практиці 45

Діденко Т.І.

Впровадження екологічних імперативів у зміст цивільного законодавства України 48

Жернаков В.В.

Право на гідний рівень життя: проблеми реалізації в Україні..... 50

Киян В.Я.

Щодо поняття часу вимушеного прогулу 52

Лежнєва Т.М., Черноп'ятов С.В.

«Нетрудові» обов'язки суб'єктів трудового права (на прикладі обов'язків щодо військового обліку)..... 54

Макаренко А.С.

Щодо природи правовідносин із перевезення вантажів автомобільним транспортом 56

Маковій В.П.

Часові категорії в універсальних положеннях зобов'язального права 58

Моїсєєнко Д.М.

Малозначні справи у цивільному процесі : право на касацію 60

Резникова М.О.

Щодо дієвості інституту примірення подружжя у сімейному законодавстві 61

Свистун Л.Я.

Аліменти на дітей: деякі акценти..... 63

Середницька І.А.

Спадкування за заповітом як інститут спадкового права..... 66

Смєсова В.Л.

Проблема зрощення влади і власності в Україні та її вплив на реалізацію прав власності і захист економічних інтересів 68

Філатов В.В.

Розвиток теорії інформаційних правовідносин в контексті захисту приватних прав та інтересів..... 70

Чорноус О.В.

До питання про обов'язки роботодавця при прийнятті працівника на роботу та відповідальність за їх порушення 71

Щербина Є.М.

Правова охорона комп'ютерних програм як об'єктів авторського права..... 73

Якуніна А.О.

Права людини і громадянина в Україні..... 76

Ярошевська Т.В.

Актуальні питання вдосконалення законодавства України в сфері охорони прав на географічні зазначення..... 78

Мойсак С.М.

Електронні докази, як новація у цивільному процесуальному кодексі України 80

Резворович К.Р.

Актуалізація проблеми укладання корпоративного договору при створенні юридичної особи 83

Круглова О.О.

Особливості правового регулювання банкрутства суб'єктів господарювання в сучасних умовах 86

Юніна М.П., Яшан Ю.Б.

Практика Європейського суду з прав людини щодо права на компенсацію моральної шкоди 88

Ярошенко А.С., Костенко О.М.

Проблеми судової практики щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді спотворення результатів тендерів 90

Шурин І.В.

Особливості проведення державної реєстрації актів цивільного стану, які відбулися на тимчасово окупованій території України..... 92

Межевська Л.В.

Відповідність законодавства України міжнародним нормам при укладенні шлюбного договору..... 94

Золотухіна Л.О.

«Презумпція правомірності правової позиції, рішення чи дії працівника» за проектом Трудового кодексу України..... 95

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО,
ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Нестерцова-Собакарь О.В.

Безготівковий рахунок як форма здійснення платежів..... 97

Новосад А.С.

Щодо деяких особливостей здійснення представництва..... 99

Бондар О.С.

Сучасний стан та проблеми кодифікації трудового права України 100

Калініченко З.Д.

Правовий механізм боротьби зі зловживаннями з боку менеджменту та мажоритарних учасників 103

Поліщук М.Г.

Правові аспекти визначення малозначності справ цивільної юрисдикції 106

Аксютіна А.В.

Добре відомі знаки для товарів і послуг: питання правової охорони 108

Карпенко Р.В.

Еволюція цивільного процесуального законодавства європейських держав та проблеми оптимізації судочинства України..... 109

Косяченко К.Е.

Актуальні проблеми соціального забезпечення інвалідів в Україні.....111

Сухарєва А.О.

Шлюбний договір: український та міжнародний досвіди..... 112

Брус І.І.

Мета і завдання підготовчого провадження у господарському процесі 114

Долгополова Я.П.

Напрямки державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників..... 116

Дегтяренко О.В.

Характеристика дефініцій «страховик» та «страхова організація»..... 118

Іваненкова Н.М.

Проблемні питання права власності на майно, набуте під час шлюбу або під час проживання жінки та чоловіка однією сім'єю без реєстрації шлюбу 120

Іванова О.М.

Проблемні питання досудового порядку реалізації господарсько-правової відповідальності 123

Козар А.В.

Проблема порушення прав громадян внаслідок відсутності якісного механізму отримання інформації від нотаріусів 124

Мацюк В.В.

Проблеми медіації в Україні. Приклад Італії..... 126

Мірошнікова С.Г.

Вдосконалення законодавства щодо державної реєстрації актів цивільного стану в Україні: аналіз положень законопроекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» 128

Новікова Л.В.

Деякі аспекти розмежування приватного і публічного римського права 130

Пришляк О.В.

Практичні проблеми захисту цивільних прав у судах 132

Прокопенко А.В.

Особливості примірення сторін за участю судді в цивільному судочинстві 136

Резворович В.О.

Щодо абсолютності права власності 138

Чубко В.А.

Вплив технології blockchain як засіб запобігання злочинності в земельних відносинах в Україні 140

Вилко Т.І., Тимченко В.М.

Ризик як соціальне явище 141

Іванова М.В., Чабаненко М.М.

Проблемні питання права власності на земельні ділянки ОТГ за межами населеного пункту 143

Іванова М.І., Чальцев В.І.

Поняття корпоративного права 146

Кузніченко О.В., Чуприна В.М.

Деякі аспекти професійної підготовки працівників поліції в умовах реформування системи МВС України 148

Іванова М.І., Єфременко В.Д.

Корпоративне право в Україні: поняття, джерела, сучасний стан 150

Іванова М.І., Чанцева Т.П.

«Зняття корпоративної вуалі»: перспективи застосування в Україні 152

Калініченко З.Д., Кільдянкін М.Д.

Проблеми правового регулювання входження в глобальні ланцюги доданої вартості ... 154

Калініченко З.Д., Трубіцин Е.С.

Політичний ажітаж та правові проблеми трудової міграції в Україні 157

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО,
ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Кононець В.П., Біденчук Т.М.

Цивільно – правовий аспект: порушення порядку продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів..... 159

Нагірна Я.В., Тимченко Л.М.

Юридичне забезпечення процедури банкрутства у країнах Європейського Союзу 161

Мінченко А.О., Візір О.О.

Обмеження доступу до правосуддя в цивільному процесі України крізь призму правових позицій міжнародної спільноти 162

Резникова М.О., Деордієва М.О.

Проблемні аспекти процесуального порядку розірвання шлюбу за спільною заявою подружжя, яке має дітей 165

Резникова М.О., Полив'яна А.В.

Щодо належності свідчень свідків при доказуванні укладення договору позики..... 168

Тимченко Л.М., Іхно М.О.

Штрафні санкції у господарському праві 170

Церковна О.В., Заболотна О.М.

Деякі особливості відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою 172

Ярошенко А.С., Костенко О.М., Бакало В.О.

Особливості правового регулювання екологічних обов'язків громадян в сучасному суспільстві 174

Сидор М.Я.

Договір енергопостачання 176

Огородник Т.В.

Сучасна проблематика трудових правовідносин. Огляд судової практики.....177

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО,
ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Андрієнко Ірина Святославівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри
цивільно-правових дисциплін
Одеського державного університету
внутрішніх справ

ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ: ПРАВОВІ ПИТАННЯ

Активний процес євроінтеграції нашої держави, впровадження у національне законодавство міжнародних норм та стандартів зумовлює необхідність створення якісно-нової процесуальної бази здійснення правосуддя.

Судова статистика попередніх років свідчить про значну перевантаженість та неукомплектованість судів цивільної юрисдикції, а як наслідок - неналежну якість цивільного судочинства. Зокрема, у постанові Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ “Про стан здійснення правосуддя судами цивільної і кримінальної юрисдикції” зазначено, що у I півріччі 2017 року до місцевих загальних судів надійшло 1 млн 364 тис. справ і матеріалів, що на 2,3 % більше порівняно з I півріччям 2016 року, і як наслідок нерозглянутими залишились 24,4 % справ і матеріалів, що перебували у провадженні (412,1 тис.). На розгляді апеляційних судів у I півріччі 2017 року перебувало 194 тис. справ і матеріалів, з них протягом звітного періоду надійшло 170,5 тис., що на 16,7 % більше порівняно з I півріччям 2016 року, розглянуто 165,2 тис. справ і матеріалів. Залишились нерозглянутими 28,7 тис., або 14,8 % .

Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях неодноразово вказував на недосконалість судового захисту в Україні, звертаючи увагу на такі проблеми української судової системи, як недостатня правова визначеність, недотримання розумних строків розгляду справ, обмеження права доступу до суду, недостатнє дотримання принципів незалежності і безсторонності суду тощо.

Нова редакція Цивільного процесуального кодексу України (набула чинності з 15 грудня 2017 року), передбачила ряд новел, що покликані підвищити ефективність цивільного процесу шляхом спрощення порядку розгляду цивільних справ, забезпечення доступності та оперативності судового захисту, розширення способів судового захисту та засобів доказування, заборони зловживання процесуальними правами, можливості врегулювання спору за участі судді тощо.

Поряд з тим, окремі положення оновленого законодавства містять ряд спірних моментів, що потребують подальших досліджень та обґрунтувань. Зокрема, особливу увагу звертає на себе новела, що прийшла до нас з англосаксонської системи права, у вигляді врегулювання спору за участю судді (глава 4 ЦПК України). Дане положення набуває неабиякої актуальності в умовах пошуку дієвих альтернативних способів врегулювання правових спорів. Водночас залишається не вирішеним питання тотожності процедури врегулювання спору за участі судді з судовою медіацією.

Згідно статті 1 Типового закону Комісії ООН з міжнародного торгового права (2002 р.) щодо міжнародних комерційних арбітражних процедур, під медіацією слід розуміти процес за якого сторони залучають третю особу або осіб з метою надання ними допомоги у мирному врегулюванні спорів, що виникають із приводу контрактних чи інших правових відносин або пов'язані з ними. Мировий посередник не має права нав'язувати сторонам способи врегулювання спорів.

Відповідно до ст. 201 ЦПК України врегулювання спору за участю судді проводиться за згодою сторін до початку розгляду справи по суті. Про такі дії суд постановляє ухвалу, якою одночасно зупиняє провадження у справі. Процедура врегулювання спору за участю судді проводиться у формі спільних закритих нарад або окремо з кожним учасником. Сторони також отримують право брати участь у таких нарадах і у режимі відеоконференції. Врегулювання спору за участю судді має бути проведено протягом розумного строку, але не більше тридцяти днів з дня постановлення відповідної. Також виключається можливість повторного проведення процедури.

Водночас, у літературі неодноразово виказувалась думка, що всі вище згадані положення потребують відповідей на численні питання як теорії цивільного процесуального права, так і практики його застосування. Якщо до моменту внесення змін до ЦПК України в межах цивільних процесуальних відносин передбачалась формальна можливість мирного врегулювання спору в межах судочинства (обов'язок суду сприяти примиренню сторін), то наразі це стає фактичною реальністю, яка потребує напрацювання механізму її впровадження на практиці [1].

Наразі в Україні з цього питання існує дві концепції. Концепція присудової (судової) медіації передбачає, що остання являється самостійною моделлю медіації та має стати елементом процесуальної процедури. Крім того, залежно від ролі судді в процедурі медіації, можна зустріти декілька підходів до розуміння присудової медіації. Відповідно до першого підходу, суддя безпосередньо повинен проводити процедуру посередництва за умов, передбачених національним процесуальним законодавством. Інший підхід до присудової медіації відносить процедури, які проводять відповідно до рекомендацій чи постанов судді після прийняття до свого провадження відповідної справи, а також як обов'язковий досудовий порядок в силу приписів закону [2].

Протилежна концепція стверджує, що врегулювання спору суддею взагалі не є медіацією та має багато недоліків. Фахівці визначають її як окрему процедуру, яка суттєво відмінна від класичної моделі медіації.

Про відмінність врегулювання спору за участі судді від медіації та за участі судді-медіатора вказує і те, що до повноважень судді належить можливість запропонувати сторонам шлях мирного врегулювання спору (ч. 4 ст. 203 ЦПК України); під час закритих нарад суддя має право звертати увагу сторони на судову практику в аналогічних спорах, пропонувати стороні та/або її представнику можливі шляхи мирного врегулювання спору (ч. 5 ст. 203 ЦПК України); у разі укладення сторонами мирової угоди затвердити її (п. 4 ч. 1 ст. 204 ЦПК України); у разі недосагнення згоди сторонами справа передається на розгляд іншому судді (ч. 4 ст. 204 ЦПК України).

Прихильники даної концепції зазначають, що медіація в жодному випадку не може бути складовим елементом національного цивільного процесу хоча б тому, що принципи її організації та проведення не відповідають принципам цивільного процесуального права [3]. Так, цивільне судочинство підпорядковується вимогам процесуальної форми, яка характеризується імперативністю, чіткою визначеністю змісту та послідовністю процесуальних дій, що їх вчиняють учасники процесу, документальним оформленням майже кожної процесуальної дії тощо. Натомість медіація здійснюється на засадах абсолютної добровільності. Сторони медіації самостійно визначають порядок здійснення цієї процедури, медіатор тільки тоді може встановлювати процедуру медіації, коли відсутня домовленість між сторонами спору з цього приводу [7, ст. 6].

Під судовою медіацією розуміють процес, при якому сторони судового провадження зустрічаються конфіденційно у присутності судді та обговорюють шляхи вирішення спору без судового розгляду. Головна особливість судової медіації полягає у тому, що суддя-медіатор у подальшому не залучається до розгляду справи. Крім того, Директива ЄС 2008/52/ЄС з певних аспектів медіації у цивільних та комерційних справах не виключає можливості здійснення медіації суддею, який не є призначеним суддею в будь-якому судовому провадженні стосовно конкретного спору.

Таким чином, процедура врегулювання спору за участю судді, визначена нормами ЦПК України, має ряд особливостей відмінних від ознак класичної медіаційної процедури та є мало узгодженою з правилами цивільного судочинства, водночас, може розглядатися як один із видів судової медіації.

Бібліографічні посилання:

1. Можайкіна О. Правовий аналіз врегулювання спору за участі судді/ О. Можайкіна. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2018. №2. с. 176.
2. Грень Н. М. Реалізація права людини на справедливий суд шляхом процедури присудової медіації: теоретико-правове дослідження : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів, 2016. 250 с.
3. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Впровадження медіації у судовий процес як складова наближення законодавства України до європейських стандартів /Бондаренко-Зелінська Н. Л. //Міжнародне приватне право: розвиток і гармонізація URL: http://www.univer.km.ua/statti/2.bondarenkozelska_n.l._vprovadzhennya_mediatsiyi_u_sudovyy_protse...pdf.
4. Директива Європейського парламенту та Ради ЄС Директива 2008/52/ЄС від 21 травня 2008 року щодо окремих аспектів медіації в цивільних та комерційних справах URL: http://www.mediacia.by/uploaded/Directive_2008_rus.pdf.

Наукове видання

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО, ТРУДОВОГО
ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 23 листопада 2018 р.)

У двох частинах

Частина 1. Погляди теоретиків та практиків

Упорядник –
кандидат юридичних наук М. П. Юніна

Видання друкується в авторській редакції

Відповідальний редактор Біла К. О.

Підп. до друку 20.11.18. Формат 60х84 ¹/₁₆.
Ум. друк. арк. 17,2. Тираж 90 пр. Зам. № 1118-01/1.

Видавець та виготовлювач СПД Біла К. О.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3618 від 06.11.09

Надруковано на поліграфічній базі видавця Білої К. О.
Україна, 49000, м. Дніпро, пр. Д. Яворницького, 111, оф. 2
+38 (099) 7805049; +38 (067) 2100256
www.impact.dp.ua e-mail: impact.dnepr@gmail.com